

Referat fra møde i Blåt Fremdriftsforum den 5. januar 2017

Deltagere:

Claus Vangsgård, Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA)
Henning Mørk Jørgensen, Danmarks Naturfredningsforening (DN)
Walter Brüsch, Danmarks Naturfredningsforening (DN)
Verner W. Hansen, Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF)
Lars Brinch Thygesen, Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF)
Lisbeth Jess Plesner, Dansk Akvakultur
Torben Wallach, Dansk Akvakultur
Helge Danneskiold-Samsøe, Danske Vandløb
Ib Jensen, Danske Vandløb
Marie van Maarschalkerweerd, Landbrug & Fødevarer (L&F)
Anders Panum Jensen, Landbrug & Fødevarer (L&F)
Erik Jørgensen, Landbrug & Fødevarer (L&F)
Irene Wiborg, SEGES
Sten W. Laursen, SEGES
Niels Philip Jensen, Kommunernes Landsforening (KL)
Bjarne B. Svendsen, KommunaltekniskChefforening (KTC)
Nikolaj Schulz, Bæredygtigt Landbrug (BL)
Jørgen Evald Jensen, Bæredygtigt Landbrug (BL)
Hanne Bach (Aarhus Universitet, DCE)
Christian Vind (MFVM's departement)
Peter Fredslund Jensen (MFVM's departement)
Mads Leth-Petersen, Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA)
Peter Kaarup, Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA)
Harley Bundgaard Madsen, Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA)
Rasmus Moes, Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA)
Katrine Rafn, Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA)
Mette Lise Jensen, Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA)
Ronnie Juhler Pedersen, Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA) (ref.)
Charlotte Bruun Petersen, NaturErhvervstyrelsen (NAER)
Peter Byrial Dalsgaard, NaturErhvervstyrelsen (NAER)

Ad punkt 1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Vicedirektør Mads Leth-Petersen bød velkommen og gav en særlig velkomst til Danske Vandløb og Dansk Akvakultur, som var nye deltagere i Blåt Fremdriftsforum.

Mads Leth-Petersen oplyste i relation til dagsordenen, at der var indkommet ønske fra Bæredygtigt Landbrug om, at der orienteres om status for den internationale evaluering af det danske

kvælstofmodelarbejde. Styrelsen har imødekommet forespørgslen, og Harley Bundgaard Madsen orienterer under "Eventuelt". Dagsordenen for mødet blev herefter godkendt.

Mads Leth-Petersen oplyste, at referatet fra sidste møde den 27. april 2016 havde været sendt i høring hos interessenterne, og at der ikke havde været bemærkninger hertil, hvorfor referatet fra mødet d. 27. april 2016 var godkendt.

Herefter var der en kort præsentationsrunde, hvor de enkelte deltagere præsenterede sig ved navn og organisation.

Mads Leth-Petersen gav efterfølgende ordet til Christian Vind, som gav en kort opfølgning på vandtopmødet på Sørup Herregaard d. 15. - 16. december 2016. Christian Vind oplyste, at der var indkommet en række gode ideer og forslag, som ekspertgruppen, med Henrik Høgh i spidsen, kan arbejde videre med. Formen på den videre proces er endnu ikke endeligt fastlagt, men det forventes, at det inden for den næste måneds tid, vil blive meldt ud, hvem der skal deltage i ekspertgruppen. Christian Vind oplyste endvidere, at der ikke vil blive udarbejdet et egentligt referat fra mødet, da topmødet var at betragte som en åben drøftelse med fokus på ideer og input.

Ad punkt 2. Orientering om den kompenserende efterafgrødeordning

Peter Kaarup, SVANA, præsenterede indledningsvist beregningsgrundlaget for den kompenserende målrettede efterafgrødeordning, herunder datagrundlaget for merbelastning af kystvande og grundvand. Formålet med de målrettede efterafgrøder er at sikre mod tilbagegang (ikke forringelsesprincip) for grundvand og kystvand, som følge af beslutning i Fødevarer- og landbrugspakken om at få mulighed for at anvende mere gødning på markerne.

Af kortmaterialet fra oplægget på mødet fremgik, at der var opgjort et samlet beregnet vejledende indsatsbehov på ca. 145.000 ha efterafgrøder i 2017 og ca. 120.000 ha i 2018. Peter Kaarup gjorde opmærksom på, at kortet i præsentationen var vejledende.

Peter Byrial Dalsgaard, NAER, orienterede om den målrettede efterafgrødeordning. Det blev oplyst, at der bliver 3 ansøgningsrunder for de frivillige efterafgrøder for at sikre en optimal placering af efterafgrøderne og for at gøre behovet for efterafgrøder mindst muligt. Støtten til landmændene under den frivillige (de minimis) ordning er på 700 kr. pr. hektar. Hvis ikke det beregnede behov for efterafgrøder nås i 2017 og 2018, vil der blive et obligatorisk krav i form af en sænkning af kvælstofnormen. Det obligatoriske krav vil være uden compensation. De anvendte powerpoints er vedlagt referatet.

Der blev stillet en række opklarende spørgsmål og afgivet bemærkninger til præsentationen af efterafgrødeordningen. Særligt blev forskellen mellem indsatsbehovet i vandområdeplanerne for at opnå god økologisk tilstand i vandområder, og indsatsen i den målrettede efterafgrødeordning for hindre forringelse, drøftet.

Ad punkt 3. Status for arbejde med vandråd

Peter Kaarup, SVANA, orienterede indledningsvist om Aarhus Universitets arbejde med opdatering af faglige kriterier for afgrænsning af vandløb. På baggrund af bl.a. Aarhus Universitets analyser justeres de nuværende kriterier. Kommuner og vandråd vil efterfølgende blive inddraget i følgende opgaver:

- 1) at "virkelighedstjekke" vandløbene i forhold til de opdaterede kriterier
- 2) kvalificere udpegningen af kunstige og stærkt modificerede vandløb
- 3) at kommentere på de videreførte indsatser fra vandplan 1.

./.

Afslutningsvist orienterede Peter Kaarup om den kommende proces for vandrådenes videre arbejde. De anvendte powerpoints er vedlagt referatet.

Der blev stillet en række opklarende spørgsmål og afgivet bemærkninger til præsentationen af vandrådenes arbejde. Særligt blev de faglige kriterier drøftet. På mødet blev det blandt andet efterspurgt, at der vil kunne anvendes andre metoder end de høje målebordsblade til brug for afklaring af karakteriseringen af vandløb som kunstige.

Der blev efterlyst en fælles udmelding om opstart af vandrådsarbejdet samt en liste over sekretariatskommuner for vandrådene. Der forventes at ligge en vandrådspakke klar i februar. Niels Philip Jensen (KL) bemærkede, at arbejdet med videreførsel af VP 1-indsatser er en frivillig opgave og kommunernes fokus vil være på opgave 1 og 2.

På mødet blev der efterspurgt en central udmelding omkring rammerne for nedsættelse af vandråd. Mads Leth-Petersen tilkendegav, at SVANA vil bidrage her til. KL udtrykte ligeledes velvilje overfor ønsket og SEGES foreslog en fælles temadag eller lignende.

Ad punkt 4. Orientering om igangsættelse af projekter om marine virkemidler uden for dyrkningsfladen

Hanne Bach, Aarhus Universitet, orienterede om igangsættelse af projekter om marine virkemidler uden for dyrkningsfladen. Indledningsvist orienterede Hanne Bach om forskellen mellem landbaserede virkemidler og marine virkemidler. Herefter gennemgik hun status for de enkelte virkemidler: tang, muslinger, udplantning af ålegræs, sandcapping og iltning. De igangsatte forskningsprojekter forventes afsluttet 1. december 2019, så der er mulighed for at anvende den frembragte viden i vandområdeplanerne for 3. planperiode.

./.

DSF gjorde opmærksom på, at det efter deres opfattelse er vigtigt, at kvælstoffeffekten af de marine virkemidler bliver veldokumenteret. De anvendte powerpoints er vedlagt referatet.

Dansk Akvakultur bemærkede, at det er vigtigt at have fokus på forretningsmodellerne bag virkemidlerne, så nogle af virkemidlerne på sigt kan blive økonomisk rentable.

Ad punkt 5. Orientering om styrelsens arbejde med regnbetingede overløb (RBU)

Katrine Rafn, SVANA, orienterede indledningsvist om RBUs samlede påvirkning af vandmiljøet. Eksempelvis udgør udledningen af kvælstof fra RBU ca. 20 % af den samlede udledning af kvælstof fra spildevand.

Katrine Rafn orienterede herefter om styrelsens forpligtigelser og ansvarsopgaver relateret til regnbetingede udløb.

Efterfølgende orienterede Katrine Rafn om de projekter, der aktuelt pågår i styrelsen vedrørende RBU, herunder forskningsprojekt (varetaget af DTU) om klassificering af overløb fra fælleskloak, performancebenchmarking samt partnerskab om regnbetingede overløb fra fælles kloak.

./.

Det blev desuden oplyst, at der er afsat 103,5 mio. kr. i 2017 til teknologiudvikling og demonstration under Miljøteknologisk Udviklings- og DemonstrationsProgram (MUDP). De anvendte powerpoint er vedlagt referatet.

Claus Vangsgård, DANVA tilkendegav, at det var vigtigt at få området belyst.

Ad punkt 6. Eventuelt og afrunding

Mads Leth-Petersen spurgte til deltagernes ønsker til emner på dagsordenen for kommende møder.

Der er tidligere blevet fremsat ønske om, at rammerne i landdistriktsprogrammet skulle sættes på dagsordenen. Det blev aftalt, at SVANA sætter punktet på dagsordenen på et kommende møde i Blåt Fremdriftsforum.

Lars Brinch Thygesen savnede klarhed over pumpeløsninger, der har fået afslag af SVANA. Det blev aftalt, at forespørgslen håndteres i andet regi.

Harley Bundgaard Madsen orienterede om status for arbejdet med den internationale evaluering af kvælstofmodeller bag vandområdeplanerne med inddragelse af udenlandske forskningsinstitutioner.

Det blev oplyst, at SVANA har gennemført en skriftlig høring af udkast til opgavebeskrivelse med tilhørende tids- og procesplan, hvor Blåt Fremdriftsforum har haft mulighed for at afgive bemærkninger. Der er igangsat proces med rekruttering af videnskabeligt evalueringspanel samt rekruttering af ekstern facilitator til evalueringsprocessen. Evalueringsgrundlaget er ved at blive udarbejdet og forventes klar i maj måned og vil da blive sendt til interessenterne. Interessenter vil efterfølgende (maj-juni) have mulighed for at fremsende spørgsmål til evalueringspanelet inden for rammen af opgavebeskrivelsen som et supplement til evalueringsgrundlaget. Interessenterne vil endvidere blive indbudt til at deltage i evalueringspanelets fremlæggelse for MFVM af evalueringsrapporten i september 2017.

På mødet blev det aftalt, at SVANA oversender opgavebeskrivelsen, tids- og procesplan og hørings svar til medlemmerne af Blåt Fremdriftsforum.